

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

July 2022 | ET

„Kohalik vaade“ – 3. hooaja 19. osa. Lääne-Balkani riigid Euroopa Liidu ukstelävel

Lääne-Balkani riikide pikaleveninud ühinemisprotsess on taas ELi päevakorras. „Kohaliku vaade“ käesolevas osas keskendutakse

ELi laienemisele ja Lääne-Balkani riikidele, kuna mitte kõik need riigid ei ole ELi liikmeks saamise teel sama kaugel.

Meie külalised arutavad järkjärgulise integratsiooni põhimõtte üle, käsitlevad piirkonna väljavaateid ELi perekonnaga ühinemiseks ning seda, kas ELi suurem keskendumine Ukrainale mõjutab läbirääkimisi Lääne-Balkani riikidega.

Komitee liige ja Lääne-Balkani järelevalvekomitee esimees **Ionuă Sibian**, kelle kodumaa Rumeenia ühines ELiga 2007. aastal, tutvustab kodanikuühiskonna vaateid selle piirkonna olukorrast.

Euroopa Liidu ja Poola valitsuse endine kõrge ametnik **Jarosław Pietras**, kes osales Poola ühinemisläbirääkimistel ELiga, jagab läbirääkimistelaas saadud kogemusi, rääkides 2004. aasta suure laienemise ja praeguse laienemise sarnasustest ja erinevustest.

Albaania riikliku noortekongressi peasekretär **Dafina Peci** väljendab Albaania noorte lootusi riigi tuleviku osas Euroopa kontekstis.

Agence Europe'i ajakirjanik **Camille-Cerise Gessant** ja Lääne-Balkani ajakirjanduse ELi korrespondent Brüsselis **Erisa Zykaj** esitavad oma vaatenurga piirkonna meediaolukorra ja Euroopa poliitilise kogukonna idee kohta. (at)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

JUHTKIRI

Noorte mõju suurendamine ja koostöö Ukraina heaks

Käesolevat artiklit kirjutades laekuvad meie postkasti juba esimesed kandideerimisavaldused 2022. aasta kodanikuühiskonna auhinna konkursile, mille kuulutasime välja juuni alguses. Nagu igal aastal, on ka seekord eesmärk premeerida kodanikuühiskonna organisatsioonide ja üksikisikute kõige loomingulisemaid ja silmapaistvamaid projekte, mis panevad meid suurt uhkust tundma kodanikuühiskonna suurepärase töö üle kogu Euroopas.

Käesolev aasta on siiski erakordne. Esimest korda valisime oma auhinnale tavapärase ühe teema asemel kaks teemat: noored ja Ukraina. Seega valitakse välja kolm võitjat kummaski kategoorias.

Kuna 2022 on Euroopa noorteaasta, otsustasime kõigepealt tunnustada projekte, millega suurendatakse noorte mõjuvõimu. Auhinnaga tahame juhtida tähelepanu tungivale vajadusele anda noortele võimalus saada aktiivseteks kodanikeks ning osaleda aktiivselt meie ja eelkõige nende tulevikku mõjutavates otsustusprotsessides.

Kuid kui Venemaa alustas jõhkrat rünnakut Ukraina vastu, põhjustades kohutavaid inimkannatusi, hakkasid laekuma uudised Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kodanike omakasupüüdmatutest jõupingutustest: nad mobiliseerusid üleöö, et aidata Euroopa naabreid.

Just siis otsustasime avada oma auhinna projektidele, millega aidatakse sõjakoleduste küüsis vaevlevaid Ukraina tsiviilelanikke. Võitjad valitakse välja nende hulgast, kes pakuvad humanitaarabi kohapeal, kes annavad varjupaika, kes aitavad integreerida ukrainlasi Euroopa tööturgudele, koolidesse ja ühiskonda, ning kõigi nende hulgast, kes abistasid ja jätkuvalt abistavad julmuse ja agressiooniga silmitsi seisvaid inimesi ajal, mil nad seda kõige rohkem vajavad.

Seega, kui Teil on käimas projekt, mille eesmärk on luua noortele parem tulevik, või kui Te püüate mingil viisil aidata ukrainlasi – kas pagulasi, kes viibivad juba ELis, või neid, kes on jäänud oma sõjast räsitud riiki, – siis saatke meile esimesel võimalusel oma kandideerimisavaldus. Samuti, kui

Te teate kedagi, kes teeb silmapaistvat tööd ühes neist kahest valdkonnast, siis rääkige sellest. Tasub kiirustada, sest aeg hakkab otsa saama: avalduste esitamise tähtaeg on 31. juuli.

Jääme huviga ootama paljude loominguliste ja kasulike projektide esitamist. See on meie võimalus avaldada tunnustust kõigile neile, kes püüavad muuta Euroopat paremaks koos noortega ja noorte jaoks, samuti kõigile, kes näitavad kurjuse vastu üles julgust, inimlikkust ja solidaarsust.

**Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee teabevahetuse eest vastutav asepresident
Cillian Lohan**

ÜRITUSTE KALENDER

31. juuli 2022 kell 10.00 (Brüsseli aja järgi)

Kodanikuühiskonna auhind: noortele parema tuleviku loomine ja Ukraina sõjaohvrite abistamine - kandideerimistaotluste esitamise tähtaeg

18. juuli 2022, Brüssel

Põhiõigustest ja õigusriigi põhimõttest teavitamine

21.-22. september 2022, Brüssel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärk

KUJUTLEGE UKRAINAT...

Olha Tšaiko on Ukraina ajakirjanik Kiievist, kes vahendab sotsiaal- ja poliitilisi ning nüüd ka Ukraina sõja teemasid. Ta kommenteeris üksnes EMSK Infole Euroopa Ülemkogu 23. juuni 2022. aasta otsust anda Ukrainale ELi kandidaatriigi staatus.

Vaadake ka fotot, mille ta valis illustreerima meile seda ajaloolist hetke.

„Kandidaatriigi staatus on meie riigi jaoks suur, ent väga valulik saavutus. Maksame oma demokraatlike püüdluste eest verehinda, kuid see on ainus viis vabaneda meie postsovetlikust minevikust ja Venemaa mõjust. Me peame selle lahingu võitma, et meie uued põlvkonnad saaksid elada õnnelikku ja iseseisvat elu.“

Veerus „Otse asja kallale“ jagavad komitee liikmed oma seisukohti Euroopa tegevuskava olulistes küsimustes. Seekord palusime komitee liikmel, täiskogu juuni istungjärgul vastu võetud arvamuse „[Euroopa kiibimääruse mõju kaitse- ning lennundus- ja kosmosetööstusele](#)“ raportööril Maurizio Mensil meile lühidalt rääkida, miks see on oluline küsimus.

Ta selgitas meile selle õigusakti mõju kaitse- ja kosmosetööstusele kui kahele strateegiliselt olulisele tööstussektorile.

MAURIZIO MENSİ: KIIBIMÄÄRUSES EI TOHI JÄTTA TÄHELEPANUTA KAITSETÖÖSTUSE NING LENNUNDUS- JA KOSMOSETÖÖSTUSE VAJADUSI

Kui pooljuhid on olulised kõigi digitaalsete toodete jaoks, siis kaitsetööstuse ning lennundus- ja kosmosetööstuse jaoks on need elulise tähtsusega, kuigi viimases kasutatakse ainult 1% maailmaturul toodetud kiipidest.

Need sektorid vajavad selliseid pooljuhte, mis on vastupidavad, usaldusväärsed ning võimelised säilitama andmeid ja teavet täiesti ohutult ja turvaliselt. Kui tarneahela katkestused kujutavad endast üldiselt majanduslikku ja potentsiaalselt sotsiaalset probleemi, siis nappus nendes strateegilistes sektorites kätkeb endas ka julgeolekuohtu.

Euroopa sõltub väikesest hulgast välismaistest tarnijatest ja see muudab olukorra tundlikuks. Ameerika Ühendriigid, Hiina ja Lõuna-Korea investeerivad pooljuhtidesse suuri summasid. Euroopa Komisjon kavatseb kiibimääruse abil kahekordistada tootmist Euroopas, suurendades siinse tootmise osakaalu maailmas 2030. aastaks 20%ni ning investeerides kokku umbes 43 miljardit eurot.

Komitee palub komisjonil aga selgitada rahastamise allikaid, sest näib, et osa sellest eelarvest pärineb juba teistele prioriteetsetele valdkondadele, nagu kosmos, tehisintellekt ja küberturvalisus, eraldatud summade ümberjaotamisest ning neid valdkondi ei tohi ohtu seada. Samuti ei tohi vähendada Euroopa Kaitsefondi assigneeringuid, sest selle kasutuses olevad vahendid on juba niigi piiratud. Kasvavate geopoliitiliste pingete kontekstis on kiibimääruse seisukohast äärmiselt oluline tagada kaitse- ning lennundus- ja kosmosesektorile piisav rahaline toetus.

Komitee teeb ka ettepaneku, et kiibimääruses ei tuleks keskenduda ainult väikestele, vaid ka suurematele pooljuhtidele ja nende innovatsiooni edendamisele, sest need leiavad kaitse- ning lennundus- ja kosmosetööstuses endiselt väga laialdast kasutamist.

Nende kahe sektori jaoks on väga oluline ka sertifitseerimismenetluste väljatöötamine. Näiteks vajab toetust ühiste sõjaliste ja tsiviilstandardite väljatöötamine Euroopa standardimisstrateegia raames.

Küsimus, millega tuleb viivitamatult tegeleda, on õiguskindlus riigiabi valdkonnas, määrates ELi tasandil kindlaks toetusmeetmete lubamise kriteeriumid ja haldusmenetluste ühtlustamine riiklikul tasandil.

Samuti on vaja tugevdada koostööd liitlasriikidega, näiteks Ameerika Ühendriikidega, tehes seda ELi-USA kaubandus- ja tehnoloogianõukogu vahendusel. Kokkuvõtlikult võib öelda, et ülemaailmne kaitse- ning lennundus- ja kosmosevaldkonna pooljuhiökosüsteem on keeruline ja tihedalt läbipõimunud. Ainult tugevate külgede võimendamise ja kooskõlastatud strateegiate väljatöötamisega on võimalik vältida topelttööd ja suurendada kogu süsteemi tõhusust.

Maurizio Mensi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liige

„ÜKS KÜSIMUS...“

„Üks küsimus...“

Rubriigis „Üks küsimus...“ palume komitee liikmetel vastata ühele küsimusele mõnel aktuaalsel teemal, mis on või peaks olema Euroopa tegevuskavas tähtsal kohal.

Juuli väljaande jaoks vestlesime komitee liikme ja arvamuse [„Naistevastase vägivalla tõkestamine“](#) raportööri **José Antonio Moreno Diaziga**. Küsisime temalt, milliseid meetmeid võiks EL võtta, et võidelda naiste- ja tütarlastevastase vägivalla epideemiaga, mida ta kirjeldab kui terrorismivormi, mis nõuab igal aastal tuhandeid ohvreid.

José Antonio Moreno Díaz: naistevastane vägivald on inimõiguste küsimus

ELis elab peaaegu 500 miljonit inimest ja umbes pooled neist on naised. Ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2014. aasta uuringu kohaselt on umbes kolmandik ELi naistest kogenud mingil hetkel oma elus vägivalda lihtsalt seetõttu, et nad on naised.

Me võime lausa rääkida **naistevastase vägivalla epideemiast**: vägivalda esineb paarisuhetes, perekonnas, tööl, tänaval jne. Võib öelda, et see on üks terrorismi vorme – naistevastane terrorism, mis nõuab iga aastal tuhandeid ohvreid: naised, kes tapetakse, keda vigastatakse, koheldakse halvasti, alandatakse, vägistatakse, rünnatakse, solvatakse, ähvardatakse jne.

Naistevastane vägivald on seega inimõiguste küsimus, st lihtsalt sellepärast, et naised on naised, rikutakse nende inimõigusi: õigust kehalisele ja vaimsele puutumatusele, õigust turvalisusele, õigust mittediskrimineerimisele, õigust eraelu puutumatusele jne.

Liikmesriikide ametiasutuste ja ELi institutsioonide kohustus on seega kaitsta naiste inimõigusi: komisjoni direktiivi ettepanek, mis esitati 8. märtsil – rahvusvahelisel naistepäeval – on oluline ja hädavajalik esimene samm sellel teel.

Komitee leiab, et naistevastase vägivalla tõkestamist käsitlev direktiiv on valdkonnaülesest vaatevinklist kiiduväärt regulatiivne uuendus. Sellise direktiivi järele on ühiskonnas olnud suur vajadus.

Kui arvestada ka naistevastase vägivalla eri vormide laadi ja ulatust, ei tohi selle vägivalla tõkestamise poliitika olla neutraalne, vaid peab lähtuma selgest ja ühemõttelisest **soolisest perspektiivist**. Seda tuleb esitleda viisil, mis muudab meetmete mõistmise lihtsamaks ja suurendab selle tõhusust.

ELis on vaja naistevastase vägivalla teemalist arutelu, et töötada välja mehhanismid, mille abil määrata kindlaks, milline käitumine (nt vägivald) on karistatav, ning karistused ja nende raskendavad asjaolud. Samuti on aga vaja, et oleks olemas menetlused ohvrite kaitsmiseks ning neile ohutu ja turvalise juurdepääsu tagamiseks kohtumenetlusele, samuti tugi- ja integratsioonimehhanismide pakkumiseks.

Komitee soovitab, et sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste osana tuleks lisada konkreetseid meetmed, et tagada naistevastase vägivalla ohvrite töökoha säilimine ja töötute ohvrite integreerimine tööturule.

Samal ajal on teada, et sotsiaalseid probleeme ei saa lahendada üksnes kohtute kaudu, karistus ei tohiks olla ainus vahend ning seepärast tuleks kehtestada valdkondadevahelisi haridus- ja teadlikkuse suurendamise meetmeid: peaksime kasutama haridust ja kultuuri, et vältida kuritarvitajate kujunemist, pakkudes haridust võrdsetes tingimustes ja mitmekesisust austades.

Arvestades hariduse osa soorollide ja stereotüüpide kujundamisel, peaks see hariduse kõigis etappides toimima probleemide ennetajana – eelkõige põhjaliku seksuaalhariduse kaudu – ning institutsioonilisse koostöösse tuleks selgelt kaasata hariduskogukonnad, kodanikuühiskonna organisatsioonid (eriti feministlikud ühendused), sotsiaalpartnerid ja mõjutatud kogukonnad.

Komitee väljendab lõpetuseks sügavat muret selle pärast, et paremäärmuslik tegevus on seadnud eesmärgiks võidelda meeste ja naiste võrdõiguslikkust käsitlevate ettepanekute vastu, ning eelkõige selle pärast, et süstemaatiliselt eitatakse naistevastast struktuurset vägivalda, mille all naised kannatavad lihtsalt

naiseks olemise tõttu. Selline eitamine ei kahjusta mitte ainult meeste ja naiste võrdset koosseksisteerimist, vaid õõnestab ka ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi ja põhimõtteid.

ARVAKE ÄRA, KES ON KÜLAS?

Üllatuskülaline

Veerus „Üllatuskülaline“ tutvustame inimesi, kelle töö inspireerib teisi ning kelle meelekindlus ja pühendumine oma ettevõtmistele väärrib austust.

EMSK Info selle numbri külaline on Ukraina ajakirjanik **Olha Tšaiko** Kiievist. Ta jagab meiega oma kogemusi tööst ajakirjanikuna sõjatingimustes ning räägib probleemidest, millega tema ja teised Ukraina ajakirjanikud silmitsi seisavad. Olha Tšaiko kirjeldab, kuidas nad on kohandanud oma töömeetodeid, et tulla toime sellel ohtlikul ajal, kuidas nad oma riiki teenivad ning kuidas nad reageerivad valeuudistele ja propagandale.

Olha Tšaiko: Pikk tee võiduka lõpuni

Ühel päeval ärgates avastad, et su riigis käib sõda.

Maailm laguneb koost. Sa püüad ikka veel panna pähe mõistust oma Venemaa sugulastele, ent propaganda ja hirm näivad olevat hävitanud nende võime loogiliselt mõelda. Sa mõistad, et kõigi ukrainlaste elu on drastiliselt muutumas, sealhulgas meie, ajakirjanike oma, kuna me tajume end nüüd – vähemalt teatud ulatuses – sõduritena.

See kõik algas kaheksa aastat tagasi, kui Venemaa esimest korda Ukrainasse tungis. Aastatel 2014–2018 oli riigis tervikuna ja ajakirjanduses raske aeg, kuna Kreml kasutas oma tegude õigustamiseks propagandat mitmel viisil, kutsudes ukrainlasi natsideks ja veendes venelasi, et Donbassi ja Krimmi elanikud vajavad kaitset.

Hiljem olukord siiski mõnevõrra stabiliseerus. Pärast Maidani revolutsiooni (2013–2014) oli ajakirjanikel sõnavabadus. Intervjuude korraldamine muutus palju lihtsamaks, poliitikud lõpetasid ajakirjanduse eest põgenemise ning meedia ei kujutanud ealeski ette, et näiteks teatava asukoha filmimine – olgu see siis raudtee- või metroojaam või isegi sild – võib riigi ohtu seada.

Sellest hoolimata oli Ukraina ühiskond oodanud Venemaa täiemahulist sissetungi vähemalt alates 2021. aasta detsembrist. Selle saabumisest oli mitmeid märke: Venemaa retoorika ja propaganda muutus

järjest jõulisemaks, Kiievist ja Lvivist evakueeriti välisriikide saatkondi ja välismaalasi julgustati aktiivselt mis tahes moel Ukrainast lahkuma. Ukraina president ja valitsus vastasid võimaliku sõjaga seotud küsimustele puiklevalt, nii et võisime vaid arvata, millal täiemahuline löök meid tabab.

Pärast Putini kõnet Venemaale 22. veebruaril, Joe Bideni korduvaid hoiatusi ameeriklastele ja ukrainlastele ning sõjalise abi saabumist oli selge, et see võib alata iga päev. Ent kui see 24. veebruaril algas, olime pettunud. Kui kuulsime plahvatustest kogu riigis ning inimesed hakkasid Kiievist ja teistest linnadest ja küladest põgenema, mõistsime, et sõda on tragöödia, milleks ei saa kunagi lõpuni valmis olla. Esimesel päeval püüdis meedia filmida kõike, mõeldes, et sõda lõpeb varsti, kuid kuulda oli ka kahtlusi, et meid võib oodata pikk maraton.

Ukraina ajakirjandusel on kogemusi terrorismivastaste operatsioonide kajastamisel. Tugev korrespondentide kogum sai oma tuleristsed Donbassis eesliinil. 2016. aasta lõpus korraldas kaitseministeerium väljaõppe ajakirjanikele, kes soovisid saada akrediteeringu sõjatooni. Selle käigus anti teavet meie relvajõudude kohta ja õpetati taktikalise meditsiini põhimõtteid. Reporterid pidid järgima rangeid eeskirju, näiteks kandma kaitsevahendeid, nagu kuulikindlad vestid ja kiivrid, ning teadma, mida teha, kui jäävad pommirahe alla. Nad pidid kooskõlastama oma tegevuse kaitseministeeriumi pressiametnikega ja teavitama neid igapäevaselt oma liikumisest eesliinil. Nad ei tohtinud avaldada meie relvajõudude asukohta. Mõned võitlejad palusid oma näod või tätoveeringud videol hõlguvaks, et vaenlane neid ära ei tunneks. Sõjaväes hukkunute arv tuli võtta ainult usaldusväärsetest ametlikest allikatest. Me muutusime kohaliku elanikkonna intervjuerimisel ettevaatlikumaks, kuna paljudel eesliini linnade ja külade elanikel olid okupeeritud aladel sugulased ning kardeti kvaasivabariikide – Donetsk Rahvavabariigi (DNR) ja Luhanski Rahvavabariigi (DRV) – survemeeetmeid.

Alates 24. veebruarist 2022 on neist saanud reeglid kõigi Ukraina ajakirjanike jaoks. Peame eriliselt hoolitsema nende eest, kes jagavad oma kogemusi. Vabastatud aladel elavad inimesed nutavad sageli või räägivad lugusid, mida nad ei oleks oma sõjaeelses elus kunagi jaganud, mistõttu peame teadma, kuidas inimestega ettevaatlikult suhelda, et see ei suurendaks stressi.

Me peame mõtlema mitte ainult kaks korda, vaid kolm, neli, isegi kümme korda, enne kui midagi näitame, muutumata paranoiliseks või uppumata enesetsensuuri. Peame meeles pidama, et sõnavabaduse tagamine Ukrainas on vajanud mitut revolutsiooni ning me ei tohi seda kunagi kaotada.

Ent sõnavabadus peaks alati käima käsikäes suurima vastutusega. Toon ühe näite. Esimestel päevadel, kui Venemaa pommitas Ukrainat lakkamata, oli suur kiusatus näidata inimeste tragöödiat ja valu ilma filtriteta, andes seda eetrisse peaaegu reaalajas, traditsiooniliste otseülekannetega, mida meie publik ootas. Kui ebameeldivalt üllatunud me olime, kui kuulsime, et vaenlane saaks kasutada meie videomaterjale oma tulejoone kavandamiseks. Nüüd ootame mitmeid tunde, enne kui kohapealt reportaaži teeme. Muud piirangud hõlmavad keeldu filmida sõjalise varustuse ja sõdurite liikumist kontrollpositsioonidel.

Käsitletavad teemad on drastiliselt muutunud. Sõda ja selle tagajärjed tulevad esile igas loos. Me räägime evakueerimisest, hävitamisest ja moodullinnadest, mis asendavad kallemaid ja tavapäraseid maju, mis Venemaast varemetena maha jäid. Me räägime võitlejatega, kangelastega, kes on toetanud meie armeed, ja nende naabritega, vaatamata okupatsioonile. Me aitame vabatahtlikel koguda raha meie relvajõudude ja taktikalise meditsiini jaoks. Me oleme demineerimisprotsesside eksperdid, kuid enamasti me ei tea, mis nädalapäev või kuu on. Meil on pikk tee võiduka lõpuni.

Meie tööst on saanud pideva stressi allikas, meie füüsilise ja vaimse tugevuse proovilepanek. Meie telekanalid (ICTV ja STB) on stuudio püsti pannud varjendis, et edastada programmi katkestusteta kuus tundi järjest – see on meie aeg kultuuri- ja teabeministeeriumi loodud TV United News Marathonis, mis koondab kuut (nii riigi- kui ka eraomandis olevat) telekanalit, et tagada ööpäevaringne saadete edastamine sõjaolukorras.

Ukraina on üritanud võidelda valeuudiste vastu juba vähemalt kaheksa aastat. Ajakirjanikena võime hõlpsasti näha Venemaa tegevust, sest pärast nii mitut aastat on meist saanud eksperdid Venemaa propaganda mõistmisel. Me kontrollime enamike uudiste tausta usaldusväärsusest allikatest, konsulteerides peaaesjalikult Ukraina kodanikuühiskonna vastutavate ametnikega. Me räägime ka paljude Ukraina eluvaldkondade ekspertidega. Me kontrollime uudised veel kord üle ametlikelt veebisaitidelt ja sotsiaalmeedia lehekülgedelt ja loomulikult vesteldes inimestega, kellest me kõneleme.

Vene või venemeelseid kanaleid meie riigis ei näidata. Nende veebisaitidele pääseb juurde ainult VPN-ühenduse kaudu (välja arvatud ametlikud veebisaidid). Me saame endiselt jälgida Venemaa Telegrami kanaleid – neile on lihtne juurde pääseda ja loomulikult mõjutavad need teataval määral Ukraina elanikkonda, kuid meie valitsus ning riiklik julgeoleku ja kaitse nõukogu on teinud palju selle nimel, et levitada vaatajate ja lugejate seas tõest teavet.

United Marathoni antakse eetrisse vähemalt 10 kanalil ja seda saab jälgida nutitelefonis rakenduse DIYA kaudu. Riik saadab hoiatusi mitme kanali ja sotsiaalmeedia kaudu, ent probleeme on palju okupeeritud aladel, kus interneti- ja mobiiliühendus ülejäänud riigiga on katkenud.

On veel üks, kõigile postsovetlikele riikidele ühine probleem. Inimesed kahtlevad teleuudistes. Nad mäletavad, kuidas ajakirjandust nõukogude ajal tsenseeriti, ja ütlevad sageli, et sellega manipuleeritakse. Ühest küljest on see hea, sest see sunnib neid otsima ja võrdlema eri allikatest pärit teavet, et kujundada oma arvamus. Me mõistame, et meie naabrid – Vene ja Valgevene rahvas – usaldasid liiga palju ametlikku teavet ja on kaotanud võime kriitiliselt mõelda. Seepärast on demokraatia ja mõttevabadus Ukraina vaatajate, lugejate ja ajakirjanike üks tugevaid külgi.

Olha Tšaiko, Ukraina ajakirjanik uudisteprogrammis „Faktõ“, ICTV, SLM News

EMSK UUDISED

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 2022. aasta kodanikuühiskonna auhinna kaks teemat: noored ja Ukraina](#)

Komitee 2022. aasta kodanikuühiskonna auhinna kaks teemat on noortele parema tuleviku loomine ja Ukraina sõjaohvrite

abistamine.

Nüüd on võimalik esitada taotlusi komitee 2022. aasta kodanikuühiskonna auhinna. Sellega tunnustatakse uuenduslikke ja loominguilisi projekte ja algatusi kahes kategoorias: noorte mõjuvõimu suurendamine ja sõjakoleduste all kannatavate Ukraina tsiviilelanike abistamine.

Auhinnafond on **60 000 eurot**, mis jagatakse kuni kuue võitja vahel – kolm võitjat kummaski kategoorias.

1. kategooria teema on **noorte mõjuvõimu suurendamine**. Komitee valib võitjad projektide hulgast, mille eesmärk on luua Euroopa noortele parem tulevik. Need peaksid tegelema noorte eurooplaste konkreetsete vajadustega ning aitama kaasa noorte mõjuvõimu suurendamisele ja osalemisele majandus- ja ühiskonnaelus.

2. kategooria teema on **Euroopa kodanikuühiskond Ukraina heaks**. Auhinnaga avaldab komitee tunnustust kõigile neile, kes tegutsevad kohapeal ja pakuvad ukrainlastele igapäevaselt humanitaarabi ning aitavad pagulasi nii nende saabumisel kui ka nende integreerimisel Euroopa ühiskonda.

Auhind on avatud kõigile kodanikuühiskonna organisatsioonidele, üksikisikutele ja eraettevõtjatele, kes viivad ellu mittetulunduslikke algatusi. Kõik algatused ja projektid peavad olema toimunud ELis, välja arvatud 2. kategooria projektid, mida võidakse ellu viia ka Ukrainas.

Kandideerimistaotluste esitamise tähtaeg: 31. juuli kell 10.00 (Brüsseli aja järgi)

Auhinnatseremoonia: 14.-15. detsember 2022, Brüssel

Täielik loetelu nõuetest ja veebipõhine taotlusvorm on saadaval meie [veebisaidil](#).

Komitee kodanikuühiskonna auhinna eesmärk on suurendada teadlikkust silmapaistvast panusest, millega kodanikuühiskond aitab luua Euroopa identiteeti ja kodanikuaktiivsust ning edendada Euroopa integratsiooni aluseks olevaid ühiseid väärtusi. (II)

Komitee avaldab tingimusteta toetust Ukraina ühinemisele ELiga

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis vaid nädal enne ELi nõukogu tippkohtumist vastu resolutsiooni, milles toetatakse kindlalt Ukrainale tingimusteta ELi kandidaatriigi staatuse andmist ning lubatakse, et Euroopa kodanikuühiskond teeb koos ukrainlastega tööd selle nimel, et ehitada nende riik üles varasemast paremaks.

Täiskogu juuni istungjärgul võttis komitee vastu teise Ukraina-teemalise resolutsiooni. Resolutsioonis **„Ukraina abistamine ja ülesehitamine: Euroopa kodanikuühiskonna ettepanekud“** rõhutatakse, et Ukraina peaks ELiga ühinema siis, kui riik vastab liikmesuse nõuetele. Resolutsioonis märgitakse selgelt, et Ukraina kandidaatriigi staatus ei tohi kahjustada Lääne-Balkani riikide käimasolevat ühinemisprotsessi.

Resolutsioonis rõhutatakse, et riigi ülesehitamiseks on kohe vaja Euroopa ja rahvusvahelist finantsabi, et vältida Ukraina majanduse täielikku hävimist.

Komitee president **Christa Schweng** ütles: „Meie resolutsioon saadab komisjonile ja nõukogule selge sõnumi, et Ukrainale tuleb anda kandidaatriigi staatus. Ukraina väärib seda ja ukrainlastele tuleb anda selge

väljavaade saada Euroopa Liidu liikmeks.“

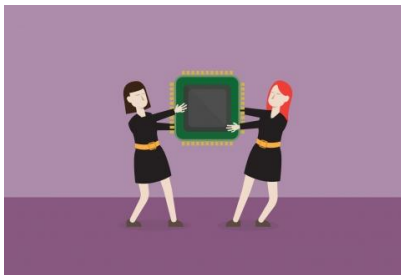
Töötajate rühma esimees **Oliver Röpke** ütles: „Me teeme Ukrainaga koostööd, et Ukraina saaks astuda järkjärgult samme, mis on vajalikud, et täita Euroopa aluslepingutes liiduga ühinemiseks nõutavaid standardeid.“

Tööandjate rühma esimees **Stefano Mallia** lausus: „Me kutsume ELi institutsioone üles pakkuma VKEdele konkreetset erakorralist rahastamist, mis peaks kõigepealt olema mõeldud VKEde säilitamisele ja seejärel nende kasvu toetamisele.“

Kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees **Séamus Boland** sõnas: „Kodanikuühiskonna osalejad peavad olema Ukrainale antava ELi ja riikliku humanitaarabi kavandamise, rakendamise ja järelevalve keskmes nii sõja ajal kui ka riigi ülesehitamisel.“

Vabaühenduse Promote Ukraine esimees **Marta Barandi** ütles: „Me vajame Teie abi Ukraina ülesehitamisel,“ ning vabaühendusi CORE ja Funky Citizens esindav **Marija Koroltšuk** sõnas väga emotsionaalses kõnes, et ukrainlased on kindlalt otsustanud võita ja Ukraina üles ehitada.

Euroopa Liidu juures asuva Ukraina esinduse juht **Vsevolod Tšentsov** tänas ELi liikmesriike solidaarsuse eest, toonitades, et ELi kandidaatriigi staatuse andmine oli nende jaoks „eksistentsiaalne hetk“. (at)

[Kiibimäärus Euroopa jaoks: põhimõte „laborist tehasesse“ ei ole vastupanuvõime saavutamiseks piisav](#)

Uues arvamuste pakettis väidab komitee, et tugevdada tuleb kogu pooljuhtide väärtusahelat, sealhulgas tootmise lõppetappe, kus COVID-19 tõi esile olulised puudujäägid.

Täiskogu juuni istungjärgul võttis komitee vastu arvamuste paketi algatuse „Kiibimäärus Euroopa jaoks“ kohta. Tunnustades komisjoni ettepanekuid, mis on üldiselt väga hea algatus COVID-19 ajal ilmnunud puudujääkidega tegelemiseks, rõhutas komitee siiski, et komisjon peaks teatavates valdkondades kaugemale minema.

Kõige olulisemaks peab komitee seda, et Euroopa tööstuse strateegilise vastupidavuse saavutamiseks tuleb arvesse võtta kogu pooljuhisektorit. „Komisjoni esitatud põhimõte „laborist tehasesse“ ei ole piisav, sest väärtusahel ei lõpe tehases,“ rõhutas [komitee arvamuse „Kiibimäärus Euroopa jaoks“](#) raportöör **Heiko Willems**.

Komitee rõhutab, et piisavalt ei ole pööratud tähelepanu tootmise viimastele etappidele, st pakendamisele, katsetamisele ja kokkupanekule. „Euroopa toodang veetakse mõnikord Kagu-Aiasse pakendamiseks ja seejärel Euroopasse tagasi: arvestades ohtusid, millega oleme viimastel aastatel kokku puutunud, ei ole see õige viis strateegilise autonoomia saavutamiseks,“ ütles [komitee arvamuse „Euroopa pooljuhiökosüsteem“](#) raportöör **Dirk Bergrath**.

Samal ajal on oluline, et Euroopa jääks avatuks, sest kiipide sektoris on üks maailma kõige globaliseeritumaid väärtusahelaid. Suletud väärtusahela loomine ei oleks majanduslikult mõttekas. Komitee arvates on parim lahendus õige tasakaalu leidmine Euroopa suutlikkuse suurendamise ja sarnaselt meelestatud riikidega partnerluse tugevdamise vahel.

Pooljuhtide nappuse leevendamiseks peab EL tegelema mitme küsimusega: tooraine kättesaadavus, teadus- ja arendustegevuse asutused, intellektuaalomand, tehnoloogiline oskusteave ja oskustööjõu olemasolu. Selleks on vaja märkimisväärseid investeeringuid ja toetust avalikult sektorilt. Komisjon kavatses lähiaastatel sel eesmärgil eraldada 43 miljardit eurot. Suur osa nendest vahenditest on aga juba ette nähtud muudele programmidele, nagu „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“, ning see jaotatakse ainult ümber.

„Miks sellele tööstusele ei anta uusi vahendeid?“ küsis [komitee arvamuse „Kiipide ühisettevõtte“](#) raportöör **Stoyan Tchoukanov**. „Võrreldes olukorda USAga, kes investeerib 2021.–2026. aastal 52 miljardit USA dollarit, ja Hiinaga, kes soovib 2025. aastaks eraldada 150 miljardit USA dollarit. Isegi selline väiksem riik nagu Korea kavatses investeerida 2030. aastaks 450 miljardit USA dollarit.“

EL peab leidma rohkem avaliku sektori vahendeid ning komitee kutsub komisjoni üles oma investeerimiskavasid täpsustama. 43 miljardi euro kokku saamiseks tuleb suurendada ka erasektori investeeringuid.

Komisjon avab võimaluse anda esimestele omataolistele tootmisrajatistele, st rajatistele, mida Euroopas veel ei ole, riigiabi kuni 100 % ulatuses rahastamispuudujäägist, et toetada tehnoloogiasegmente, mis on geopoliitiliste probleemide või oma strateegilise tähtsuse tõttu eriti haavatavad.

„Oleme kõik üksmeelel selles, et kui Euroopa on suurel määral sõltuv teistest ja tal puudub suutlikkus valdkonnas, kus vajame tugevust, tuleb projekte rahastada ka avaliku sektori vahenditest. Kuid samas on 100 % ulatuses riigiabi andmine ohumärk, sest siis võidakse välja töötada projekt, mis ei ole päris jätkusuutlik,“ kinnitasid kolm raportööri. Selliste rajatiste majanduslik elujõulisus tuleb kindlustada vähemalt keskpikas perspektiivis – ilma subsideerimisrallita, ülevõimsuse tekitamiseta ja turumoonutusteta.

Rändajate ärakasutamine ja Ukraina pagulaskriis nõuavad uut algust rändepoliitikas

Riigi toetusel toimuv rändajate ärakasutamine, mille eesmärk on ELi destabiliseerida, ning Ukraina sõjast tingitud enneolematu pagulaste sissevool nõuavad Euroopa rändepoliitika

läbivaatamist. Komitee rõhutab, et pagulaskriisidele ühiseks reageerimiseks on vaja solidaarsust ja koormuse jagamist liikmesriikide vahel. Samal ajal toonitab komitee vajadust tagada rändajate turvalisus ja inimõigused.

Juuni täiskogu istungjärgul vastuvõetud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuses „[Rändajate ärakasutamise](#)“ leiavad komitee liikmed, et Euroopa Liidu vastus sellisele taktikale peab lähtuma ühisest, jagatud ja sidusast rändepoliitikast.

Selle valdkonna eelseisev konkreetne reguleerimine, millele pannakse kõrgeid lootusi, peaks tagama, et vastutus jagatakse liikmesriikide vahel solidaarsuspõhiselt.

Eriti nüüd, mil Ukrainas käib laastav sõda ja sealt põgeneb massiliselt inimesi, on kõigile selge, et ränne mõjutab kõiki liikmesriike. Seetõttu tuleks uus rände- ja varjupaigalepe ümber kujundada, et see tooks kaasa süsteemsed muutused, mis on vajalikud ratsionaalse, õigustel põhineva varjupaiga- ja rändepoliitika väljatöötamiseks.

Komitee arvamuse raportöör **Stefano Palmieri** rõhutas: „Praegu on vaja jätkata tööd selle nimel, et tugevdada Euroopa mainet kohana, mis suudab anda humanitaarabi ja tagada inimõiguste järgimise.“

Nn hübriidohtude osas, mida kolmandad riigid kasutavad ELi ühtsuse proovile panemiseks, rõhutas kaasraportöör **Pietro Vittorio Barbieri**, et inimesed ei kujuta endast ohtu, vaid on pigem sellise taktika ohvrid.

Komitee rõhutas, et sellega kokku puutuvad rändajad on väga haavatavad ja vajavad kaitset, ning toonitas, et humanitaarabi peab vastama ELi õiguses nõutud standarditele ja järgima väljakujunenud tavasid haavatavate isikute toetamisel. Komitee soovitab täielikult ja õigeaegselt tunnustada ärakasutatud rändajate õigusi – vältides nn halle alasid või halduslikku ebakindlust. (at)

[Euroopa tuleviku konverents: järelmeetmed on nüüd ülitähtsad](#)

Kodanikuühiskonna organisatsioonide viimase aasta ühised jõupingutused on end ära tasunud ning Euroopa tuleviku konverents on saavutanud sisukaid tulemusi eurooplastele olulistes küsimustes. Selle sõnumiga tervitas komitee president

Christa Schweng Euroopa Komisjoni demokraatia- ja demograafiaküsimuste asepresidenti Dubravka Šuicat komitee täiskogu istungjärgul 15. juunil 2022.

„Kodanike soovitude põhjal ja pärast kõigi sidusrühmade panust võeti vastu 49 ettepanekut. Need sisaldavad mitmeid tulevikku suunatud eesmärke, näiteks selgelt suurendada komitee mõjuvõimu osalusdemokraatia hõlbustaja ja tagajana,“ ütles **Christa Schweng**.

Ta lisas, et meie ees seisab nüüd kaks ülesannet: leida parim võimalik viis toetada struktureeritud dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonidega ning viia ellu konverentsi järelmeetmed, tagades, et tagasiside on põhjalik, lihtne, läbipaistev ning esitatakse veebipõhise tulemustabeli ja avaliku teavitusürituse vormis.

Dubravka Šuica rõhutas: „Komitee on demokraatliku ökosüsteemi oluline osa, kes suurendab usaldust ning vähendab lõhet kodanike ja institutsioonide vahel. Nüüd on väga oluline anda eurooplastele selle ainulaadse

demokraatliku projekti kohta tagasisidet. Komisjon on alati nende poolel, kes soovivad reformida ELi, et see toimiks paremini. Aluslepingute muutmine ei tohiks siiski olla eesmärk omaette: palju on seda, mida saab ja tuleb teha kehtivate aluslepingute alusel.“

2022. aasta sügisel toimuvast jätkukonverentsist teatades ütles ta: „See üritus paneb kogu protsessile õiguspärasuse pitseri, sest demokraatia on hindamatu väärtusega ja me ei või seda kunagi pidada enesestmõistetavaks, nagu traagilised sündmused Ukrainas meile meelde tuletavad. Peame keskenduma jätkuvalle demokraatia arendamisele ning muutma oma demokraatia tulevikukindlaks.“ (mp)

Professor Andrea Renda, CEPS

Komitee annab hinnangu Euroopa digiülemineku nn kolmandale tee

Digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni ning andmealase õigusaktiga astub EL veel kaks sammu edasi, et luua digitaalne ruum, mis asetab inimesed keskele kohale. Seda tõsteti esile komitee täiskogu juuni istungjärgul toimunud aruteludes.

15. juunil toimunud täiskogu istungil leidis aset arutelu **digiõiguste ja -põhimõtete** üle, millel osales Euroopa Poliitikauuringute Keskuse vanemteadur ning keskuse ülemaailmse juhtimise, reguleerimise, innovatsiooni ja digitaalmajanduse valdkonna juht, professor **Andrea Renda**. Arutelu oli seotud komitee arvamuste vastuvõtmisega, mis olid koostatud dokumendi „[Euroopa deklaratsioon digiõiguste ja -põhimõtete kohta digikümneniks](#)“ ning [andmealase õigusakti](#) kohta.

Professor **Renda** väljendas toetust nii deklaratsioonile kui ka õigusaktile, mis kujutavad endast ELi õigussüsteemi kahte olulist elementi. Need on alternatiiviks teedele, mille on valinud nii USA, kus domineerib hiiglaslike korporatsioonide kätes olev erasektori juhtimine, kui ka riigi kontrolli all olev Hiina, kus suurte tehnoloogiahiiglaste kogutud andmetest on saanud valitsuse ulatusliku järelevalve vahend.

„Meile on omased sellised ohutuse ja julgeoleku ideed, mis ei nõua mitte ainult vastutustundlikumaid üksikisikuid ja eraettevõtteid, vaid ka nutikamaid ja jõulisemaid valitsusi, kellel on vahendid, et uurida, mis on ohutu ja turvaline ning millest võib välja kujuneda midagi, mis seda ei ole,“ ütles ta. „Ja me räägime kestlikkusest – mitte ainult keskkonnavalasest, vaid üha enam ka majanduslikust ja sotsiaalsest kestlikkusest, sest seni kasutuses olnud mudel on majanduslikult ja sotsiaalselt jätkusuutmatu.“

„ELi pühendumine digitaalõigustele ja -põhimõtetele on äärmiselt oluline, et tegeleda ikka veel olemasoleva digitaalse lõhega. Eelkõige vajab tähelepanu eakate ja maapiirkondade elanike juurdepääs veebipõhistele avalikele ja erateenustele,“ ütles deklaratsiooni eelnõu teemalise komitee arvamuse raportöör **Philip von Brockdorff**.

Ta rõhutas, et deklaratsioon peaks toetama mitte ainult keskkonnaga seotud kestlikku arengut, vaid tegelema ka sotsiaalse kestlikkusega, minimeerides digitehnoloogia kahjulikku ja maksimeerides selle positiivset mõju majandusele ja ühiskonnale.

Komitee andmealase õigusakti teemalist arvamust tutvustades rõhutas raportöör **Marinel Dănuț Muresan** vajadust käsitleda kodanikuühiskonna õigustatud muresid: „ELi kodanike julgeolek on väga oluline. Igal sidusrühmal peab olema juurdepääs andmetele. Peame arendama andmekeskusi, mis järgivad küberjulgeoleku eeskirju, tagama pideva kutsealase koolituse kõigile, kes andmeid töötlevad, ning õiglase juurdepääsu kõigile sidusrühmadele ja eelkõige VKEdele.“ (dm)

Left to right: Stefano Palmieri, Javier Doz Orrit, Brikena Xhomaqi, Luca Jahier, Gonçalo Lobo Xavier, Dragó Pîslaru

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovib Euroopa poolaastat reformida, et tagada organiseeritud kodanikuühiskonna tulemuslik osalemine

Euroopa poolaasta rühm kordas oma juunis toimunud iga-aastaselt konverentsil üleskutset tagada kodanikuühiskonna osalus ning tegi ettepaneku luua alaline ja ühine investeeringute rahastamise mehhanism, et suurendada kriisiks valmisolekut ja kriisile reageerimise suutlikkust.

Konverentsil lähtuti hiljutisest [komitee resolutsioonist](#), et arutada, kuidas reformida Euroopa poolaastat, mille raames tehakse riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise järelevalvet. „Seoses ELi ees seisvate uute väljakutsetega tuleb Euroopa poolaastat ajakohastada ja tugevdada ning avada see Euroopa organiseeritud kodanikuühiskonnale,“ selgitas Euroopa poolaasta rühma asepresident **Gonçalo Lobo Xavier**.

Konverentsi avades kinnitas komitee president **Christa Schweng**: „Kodanikuühiskonnal on homse Euroopa jaoks otsustav tähtsus“. Ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik **Elisa Ferreira** omakorda ütles: „Tulevastele kriisidele mõeldes tuleb meil mõelda mitte ühele põhivahendile, vaid paljudele vahenditele ja hästi toimivale meetmepaketile. Vajame mitmekesisust.“

Järgmistel aastatel vajab EL väga ulatuslikke investeeringuid. Paneelarutelus osalejad arutlesid, kas taastekavad tuleks muuta struktuurseks ja alaliseks, et tagada põhivaldkondades ühised investeeringud. „Euroopa vajab energiasõltumatust,“ märkis Euroopa poolaasta rühma esimees **Javier Doz Orrit** ning majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsiooni (ECO) esimees **Stefano Palmieri** rõhutas vajadust „tagada süsteemi struktuurne ümberkujundamine“.

Euroopa poolaasta rühma aseesimees **Luca Jahier** tunnustas konverentsi lõpetades taaste- ja vastupidavusrahastu ning riiklike taaste- ja vastupidavuskavade tähtsust. „Nende vahenditega oleme viimase kahe aasta jooksul teinud rohkem kui viimase 20 aastaga,“ ütles ta. „Nüüd peame tagama

organiseeritud kodanikuühiskonna osalemise, rohkem investeerima ja kiirendama üleminekut.“ (tk)

Pietro Francesco De Lotto and Christa Schweng

Euroopa tähtsamad tööstussektorid kutsuvad Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed üles suurendama oma rolli poliitikakujundamises

Üritusel, millega komitee tähistas 20 aasta pikkust nõuandetegevust tööstuse muutuste vallas, kutsusid ELi tähtsamate tööstussektorite esindajad üles reageerima andmepõhisemalt ja rohkem tulevikku suunatult häiretele, mis tulenevad COVID-19 pandeemiast, Venemaa agressioonist, kliimakriisist ning tööstuslikest ja sotsiaalsetest muutustest.

8. juunil tähistas komitee oma tööstuse muutuste nõuandekomisjoni (CCMI) tegutsemise 20. aastapäeva. Kaevandus-, energia-, kaitse- ning lennundus- ja kosmosetööstuse esindajad rõhutasid, et radikaalselt muutunud maailmas peab ELi poliitika täpselt kajastama nii tööstuse pakilisi vajadusi kui ka sotsiaalset konteksti.

Üritust avades toonitas komitee president **Christa Schweng** pühendumust „teha koostööd organiseeritud kodanikuühiskonna, ELi institutsioonide ja kõigi asjaomaste sidusrühmadega, et leida ühised lahendused meie tööstuse ees seisvatele väljakutsetele“.

Siseturuvolinik **Thierry Breton** tunnustas komitee jätkuvalt olulist rolli tööstuspoliitika valdkonnas. Ta ütles üritusel osalejatele, et kliimamuutuste, pandeemia ja ELi ukstelävel toimuva sõjaga seotud probleemid tähendavad, et Euroopa peab viivitamatult haarama ohjad oma tööstuse tuleviku kujundamiseks.

CCMI esimees **Pietro Francesco De Lotto** rõhutas nõuandekomisjoni rolli uute teemade püstitamisel, analüüsi vajavate uute valdkondade väljaselgitamisel ning uute eksperditeadmiste toomisel aruteludesse, et tagada sidusrühmade seisukohtade arvesse võtmine. „Tööstuse muutuste nõuandekomisjon on mudel, mille eeskujul peaks mõtestama ümber sotsiaaldialoogi tuleviku Euroopa Liidu institutsioonides,“ ütles ta.

CCMI aseesimees **Monika Sitárová** märkis: „Meie aruanded loovad tõendusbaasi meie arvamustele ja soovitudele. Kasutame oma sotsiaaldialoogi kogemust tööstuse muutuste ja nende sotsiaalse mõju käsitlemiseks, muutuste ennetamiseks ja sotsiaalselt vastuvõetavate lahenduste edendamiseks.“ (ks)

Christa Schweng and Ann Hardt

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovib Euroopa kodanikualgatusel 10. aastapäeval suurendada selle mõju

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldas 2. juunil Euroopa kodanikualgatusel 2022, millel sõnavõtjad ja aktivistid

rõhutasid, et mõjukam Euroopa kodanikualgatus oleks ühtlasi ka populaarsem.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tähistas Euroopa kodanikualgatuse 10. aastapäeva, tehes kokkuvõtte saavutustest ja probleemidest ning pöörates pilgu tulevikku. Sõnavõtjad ja aktivistid maalisid kirju pildi, millel on mõned tähelepanuväärsed edulood kõrvuti puudujääkide ja nõrkade kohtadega, iseäranis **mõju, juurdepääsetavuse ja nähtavuse** osas.

„Me tähistame selle endiselt ainulaadse riikideülese osalusvahendi 10. aastapäeva,“ ütles komitee president **Christa Schweng** üritust avades. „10 aastat on pikk aeg: kindlasti oleme saanud mõningase kogemuse. Ent samas on see ka väga lühike aeg: peame endiselt õppima, tegema täiustusi ja kindlustama Euroopa kodanikualgatusele ELi institutsioonilises protsessis koha, mida see väärrib.“

Komitee president teatas, et komitee on otsustanud esitada oluliste edukate algatuste kohta oma seisukoha enne, kui Euroopa Komisjon neile tegelikult vastab, alustades kodanikualgatusest „**Päästke mesilased!**“. Komitee pöörab eritähelepanu ka noortele ja jälgib, kuidas liikmesriigid kasutavad võimalust langetada Euroopa kodanikualgatuse allkirjastamisel vanuse alampiir 16 eluaastale, mida on seni tehtud ühes liikmesriigis, lisaks kolmele teisele, kus valimisiga on üldiselt 16 või 17 aastat.

Komisjoni asepresident **Dubravka Šuica** ütles: „Euroopa kodanikualgatus on näide institutsioonide suutlikkusest kohaneda, muutuda ja parandada meie koostööd kodanikega. Peame keskenduma sellele, et jätkata demokraatliku innovatsiooni ning kodanike kaasamise ja demokraatias osalemise ökosüsteemi arendamist.“

Euroopa Parlamendi liige **Helmut Scholz** märkis, et kui Euroopa Parlament omandaks pärast Euroopa tuleviku konverentsi aluslepingu muutmise teel õiguse teha seadusandlikke algatusi, võiks parlament ise hoolitseda edukate Euroopa kodanikualgatuste järgimise eest.

Ühel seminaril käsitleti lähemalt hiljutiste Euroopa kodanikualgatuste edukust. Nende algatajad nõustusid, et kuna puuduvad märkimisväärsed rahalised vahendid, et viia läbi kampaaniaid, mille maksumus on hinnanguliselt umbes 300 000 eurot, on vajaliku miljoni allkirja saamiseks hädavajalik toetada valitsusväliseid organisatsioone. Nad rõhutasid, et inimesed usaldavad neid, ja kuna inimesed neid usaldavad, on nad rohkem valmis andma allkirja ja edastama isikuandmeid, mida liikmesriigid nõuavad.

Teisel istungil vaadeldi Euroopa kodanikualgatuse populaarsust noorte seas. Noored on algatanud palju kodanikalgatusi, kuid mitte kõige edukamaid nende seas. Sõnavõtjad arutasid, kuidas institutsioonid võiksid julgustada rohkemaid noori kasutama selliseid vahendeid nagu Euroopa kodanikualgatus. Noored aktivistid rõhutasid, et kogu ELis on vaja anda noortele poliitilist haridust, kui soovitakse vältida, et sellised vahendid on kättesaadavad vaid vähestele kõrgelt haritutele. [Rohkem teavet selle ürituse kohta leiate siit.](#)
(dm/rl)

UUDISEID RÜHMADELT

Inflatsiooni kasv ilma indekseerimiseta tähendab töötajate palgade vähenemist ja vaesuse suurenemist

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

Tuleb astuda samme, et töötajad ja perekonnad, kellel on juba niigi raske ots otsaga kokku tulla, ei satuks täielikusse vaesusesse, sest inflatsioon haukab igal kuul suure tüki inimeste palga väärtusest.

Inflatsioon on keeruline protsess, millel on mitu põhjust. Kuid selle mõju on selge ja otsene: terves Euroopas vähenevad töötajate ja perekondade sissetulekud ja haihtuvad nende säästud. Nagu tavaliselt, tabab kõige rängem hoop neid, kes on ka muidu kõige haavatavamad, sest nende mänguruum oli juba ahas (kui seda üldse oli). Lisaks puudutab praegune hinnatõus just suurt osa enamiku töötajate põhikaupadest, sealhulgas toitu, elektrit, kütet ja kütust.

[Euroopa Keskpanga andmed](#) näitavad, et 2008. aastal toimus teatav automaatne indekseerimine elukalliduse tõusu ja palgade vahel (Belgia, Hispaania, Prantsusmaa, Küpros, Luksemburg, Malta ja Sloveenia) või mitteautomaatne indekseerimine, kuid siiski mõnede suunistega (Kreeka, Itaalia ja Soome). Pärast 2008. aasta kriisile järgnenud kokkuhoiumeetmeid säilitasid automaatse indekseerimise ainult Belgia ja Luksemburg, kes kasutavad seda ka praegu. Samas on Itaalias, Küprosel ja Maltal kasutusel teatav mitteautomaatne indekseerimine ([EKP](#)). Sellised meetmed põhinevad tavaliselt üldisel elukalliduse indeksil ning need on küll veidi abiiks, aga ei suuda siiski leevendada eespool välja toodud põhikaupade hinnatõusu mõju. Enamikus ELi riikidest ei ole aga kasutusel ühtegi neist süsteemidest. Seetõttu on veelgi olulisem anda täiendavat abi kõige vähem kaitstud rühmadele ja tegeleda hinnatõusu algpõhjustega nii palju kui võimalik. Lühiajalises perspektiivis ei suudeta mõnda inflatsiooni põhjustest mõjutada, iseäranis Venemaa sissetungi Ukrainasse. Kasvava ebakindluse tingimustes tuleb tegeleda ka ülemaailmsete tarneahelate struktuursete piirangutega pärast COVID-19-t. Vaja on pikaajalisi lahendusi. Seni tuleb astuda samme, et töötajad ja perekonnad, kellel on juba niigi raske ots otsaga kokku tulla, ei satuks täielikusse vaesusse, sest igal kuul haihtub osa nende palga väärtusest. (prp)

Eesistujariik Tšehhi moto „Euroopa kui ülesanne“ on kõigiti mõttekas

Komitee tööandjate rühma esimees Stefano Mallia

Praha on esitanud pragmaatilise ja dünaamilise programmi, milles on õigesti välja toodud meie ees seisvad pakilised

probleemid.

Tšehhi Vabariik võtab Euroopa Liidu Nõukogu roteeruva eesistumise üle meie liidu jaoks raskel, kui mitte kõige kriitilisemal ajal üldse, mil seisame taas silmitsi sõjaga oma kontinendil, samal ajal kui meil tuleb toime

tulla pandeemia, nõrga taastumise ja inflatsiooni mõjuga.

Eesistujariik Tšehhi moto on „**Euroopa kui ülesanne**“. Meil on tööpoolest ülesanne juhtida Euroopat ümbermõtestamisele, ülesehitamisele ja ajakohastamisele ning leida julgust paljud meie tavapärased lähenemisviisid ümber hinnata.

Meie ees seisavad märkimisväärsed väljakutsed: peame keskenduma ELis rahu, julgeoleku ja heaolu tingimuste loomisele ning tagama samal ajal Euroopa majanduse strateegilise vastupidavuse ja konkurentsivõime. Üksnes tugeva ja konkurentsivõimelise majanduse abil suudame vastu seista rahvusvahelisele survele ja hoolitseda ühtlasi oma kodanike eest.

Siseturgu tuleb veelgi süvendada, eelkõige teenuste ja digimajanduse valdkonnas. Peame parandama ettevõtluskeskkonda, sealhulgas teaduse, teadusuuringute ja innovatsiooni toetamist. Vaid sel moel suureneb Euroopa ettevõtete konkurentsivõime.

Me kõik toetame rohelist kokkulepet ja tegevuskava „Eesmärk 55“, ent peame olema tähelepanelikud ELi tööstuse CO₂ heite vähendamise tempo suhtes. Meie energiajulgeoleku küsimused on praegu pakilisemad kui energiasüsteemi ümberkujundamine. Eelkõige peame tugevdama ELi kui terviku energiaalast vastupanuvõimet. Peame tagama, et kõrvaldame sõltuvuse Venemaast, kindlustades samal ajal energia erinevatelt tarnijatelt.

Sisserände ja pagulaste valdkonnas peame püüdma leida püsivaid ja jätkusuutlikke lahendusi, mis tagavad ELi liikmesriikide võrdse vastutuse.

Oleme veendunud, et Tšehhi Vabariik juhib liitu täie otsusekindlusega. Praha on esitanud pragmaatilise ja dünaamilise programmi, milles on õigesti välja toodud meie ees seisvad pakilised probleemid ja esitatud lahendused, et neid võimalikult kiiresti ja tulemuslikult käsitleda.

Eesistumisprogrammi keskmes on majandus ja selle konkurentsivõime – tööandjate rühm saab seda üksnes toetada.

Eesistujariik Tšehhi moto „Euroopa kui ülesanne“ on kõigiti mõttekas. (sm)

Euroopa õiglase ülemineku konverents Iirimaal

Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm korraldas koostöös võrgustikuga Irish Rural Link Iirimaal konverentsi, et käsitleda õiglase ülemineku teemat eri vaatenurkadest.

[Kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm](#) ja Iirimaa maakogukondade huve esindav riiklik võrgustik Irish Rural Link ([IRL](#)) korraldasid 9. juunil Tullamore'is Iirimaal [ühise konverentsi](#).

Konverentsil käsitleti **õiglase ülemineku** teemat mitmest eri vaatenurgast ning sõnavõtjad arutlesid õiglase ülemineku vajaduse ja selle pakutavate võimaluste üle kolmes aruteluringis:

- kogukondade tugevdamine ja suutlikkuse suurendamine vaba aja veetmise võimaluste ja kultuuripärandi kaudu;
- töökohtade loomine ja taastuvenergia tootmine;
- investeeringud haridusse ja koolitusse.

Konverentsi avas maakasutuse ja elurikkuse eest vastutav minister **Pippa Hackett**, külalisesinejatena võtsid sõna õiglase ülemineku volinik **Kieran Mulvey** (Iirimaa), Offaly krahvkonnavalikogu esimees **Declan Harvey** ning kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma esimees ja IRLi tegevjuht **Séamus Boland**.

Konverentsist rääkides ütles **Séamus Boland**: „Mul on väga hea meel, et sain tuua oma komitee rühma liikmed Tullamore’i, et nad saaksid oma silmaga aimu sellest, kuidas õiglast üleminekut viiakse ellu piirkonnas, mida kliimamuutuste vastu võitlemiseks vajalikud meetmed on kõige enam mõjutanud. Väga oluline on rõhutada ka kogukondade keskset tähtsust õiglasel üleminekul ning tagada, et neid kaasataks ülemineku igas etapis.“

Minister **Pippa Hackett** märkis: „Me seisame ülemineku lävel – meie ees laiub tulevik, mõned meist on seda juba varbaga puudutanud, kuid paljud meist – arusaadavalt – ei ole veel valmis täielikult pühenduma, kuna see tähendab, et peame ütlema hüvasti sellele, mida me tunneme ja mõistame. Kodanikuühiskonna organisatsioonidel on äärmiselt oluline roll teabe edastajate, vahendajate ja edendajatena nii kõige enam mõjutatud inimeste kui ka nende jaoks, kes koostavad üleminekuvalaseid õigusakte riiklikul ja ELi tasandil. Ma tunnustan seda konverentsi kui üht olulist verstaposti ELi kõige enam mõjutatud piirkondade jaoks, sh meie enda Midlandsi piirkonna jaoks Iirimaa.“

Konverentsi järeldused ja soovitused, videosalvestis ning fotod, samuti kõigi külalisesinejate ettekanded on avaldatud [komitee veebilehel](#). (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

[Võitlus soolise vägivalla vastu: kuula kõigepealt ära](#)

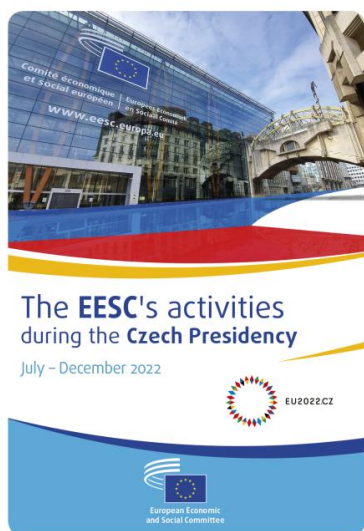
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees korraldatud videonäitus toob esile vägivalla ohvriks langenud naiste hirmuäratava reaalsuse Euroopas.

Virtuaalne näitus pealkirjaga „Voices of Violence“ (Vägivalla hääled) koosneb Taani Kultuuriinstituudi kümnest lühivideost, milles Taani, Eesti, Läti ja Leedu näitlejannad annavad hääle anonüümsetele lugudele ning paljastavad jäljed ja armid, mida need kogemused on jätnud naistele eri riikides. Näituse lähtepunkt on, et kuulamine ja mõistmine on esimesed sammud tegutsemise ja muutuste käivitamise suunas.

Sellega saab tutvuda 13. juulist kuni 31. augustini. Näitus avatakse veebis komitee juuli täiskogu istungjärgu ajal ja on seotud komitee arvamuse vastuvõtmisega teemal „[Naistevastase vägivalla tõkestamine](#)“.

Hoiatuseks: mõnede vaatajate jaoks võivad osade välja pandud videote sisu olla häiriv või ärritav.

Rohkem teavet leiate meie [veebisaidilt](#).

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tegevus Tšehhi Vabariigi eesistumise ajal: juuli–detsember 2022

Vast avaldatud brošüüris räägitakse sellest, kuidas kavatseb Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aidata saavutada tulevase eesistujariigi Tšehhi Vabariigi eesmärgi.

Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik Tšehhi Vabariik peab rinda pistma mitte üksnes Ukraina sõjast põhjustatud humanitaarkriisiga, vaid ka konflikti jätkuvate majanduslike tagajärgedega. Probleemi raskendab omakorda see, et Euroopa ei ole veel COVID-19 pandeemia kriisist täielikult taastunud.

Tulevane eesistujariik kavatseb suunata oma jõupingutused **energiajulgeoleku tagamisele, ELi majanduse strateegilise vastupanuvõime arendamisele ning Euroopa kaitsevõime ja küberturvalisuse tugevdamisele**. Samal ajal peab ta tegelema pagulaskriisi ohjamise ja Ukraina taastumisega seotud küsimustega.

Tšehhi Vabariigi prioriteetide keskmes on ka **õigusriik** ja demokraatlike institutsioonide vastupanuvõime.

Eesistujariigil on veel üks oluline roll **Euroopa tuleviku konverentsi** asjakohaste, läbipaistvate ja vajalike **järeelmeetmete** tagamisel.

Komitee on kindlalt otsustanud teha Tšehhi Vabariigiga nende ühiste eesmärkide vallas tihedat koostööd. Hiljuti avaldatud brošüüris kirjeldatakse, kuidas kõik komitee temaatilised sektsioonid kavatsevad anda eesistujariigi poliitikavaldkondadesse oma panuse. Brošüüris tuuakse esile ka küsimused, mille kohta eesistujariik Tšehhi Vabariik on konkreetselt palunud komiteel esitada oma eksperditeadmised. Komitee teeb endast kõik oleneva, et Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide seisukohad eesistumise ajal kuuldavaks teha.

Brošüür on kättesaadav inglise, prantsuse, saksa ja tšehhi keeles [komitee veebilehel](#). Brošüüri trükiversioone on võimalik tellida e-posti aadressil vipcese@esc.europa.eu. (fgr)

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Fabiola Giraldo Restrepo (fgr)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Aadress

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Jacques Delors'i hoone,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel: (+32 2) 546 94 76
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EMSK Info ilmub üheksa korda aastas komitee täiskogu istungjärgude ajal. EMSK Info on kättesaadav 23 keeles. EMSK Info ei ole ametlik aruanne komitee töö kohta, sellekohane teave avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja komitee teistes väljaannetes. Artiklite kasutamine on lubatud, kui allikana mainitakse EMSK infot ja trükise link saadetakse toimetusele.

08/2022